

Onherbergzaam Karpathos

▲ Het pittoreske haventje van Pigadia.

Het ruige, bergachtige Karpathos nodigt als geen ander Grieks eiland uit tot het maken van prachtige wandelingen. Ik trek er vier dagen op uit met Renate van *Art and Walk*; voor haar kent het eiland inmiddels geen geheime paden, bergtoppen en valleien meer.

TEKST & FOTO'S MONIQUE VAN GAAL

Hartje zomer. De felle zon lijkt het eiland uit alle macht nog een tandje droger te willen maken. Dat hier echter alsnog van alles groeit, vind ik des te opmerkelijker. Ik wrijf met mijn vingers over de lichtgroene blaadjes van de Griekse salie; wat ruikt dat lekker! Renate wijst me allerhande kruiden en zoetjesaan begin ook ik ze te herkennen: oregano, tijm, dille, wilde peterselie, munt. Het is die heerlijk frisse geur die ons – naast het gerinkel van geitenbellen – vergezelt tijdens de ochtendwandeling door de vallei van Pigadia. Een blauw-wit kapelletje dat eenzaam en alleen onderaan de heuvel

ligt vormt het keerpunt. Boven op de heuvel staat een verzameling kleine witte huisjes, het dorp Menetes. Hoewel we in een rustig tempo wandelen, is het toch fijn om even bij de kapel te pauzeren. Renate deelt kleurige kopjes uit en schenkt ze vol met zelfgemaakte saliethee, terwijl we zittend op de lage muurtjes de omliggende heuvels even goed in ons opnemen. Na nog wat wierook te hebben aangestoken is het tijd om naar Pigadia terug te lopen. Over weer andere geitenpaadjes, door een droge rivierbedding, langs olijfbomgaarden. We houden even halt bij een enorme, honderden jaren oude olijfbom, waaronder de geiten wat schaduw vinden.

◀ Naar Vrougoúnda in het uiterste noorden van het eiland.

◀ Onder een oude olijfbom vinden de geiten wat schaduw.

Aangekomen bij de grot van Poseidon, een oude grafombe, beklimmen we de stenen traptreden. Zodra onze ogen gewend zijn aan het halfdonker kunnen we de grotwanden bewonderen; ze bestaan deels uit mooi gevormde, versteende schelpen en oud koraal. Ooit heeft de zee hier dus hoger gestaan; véél hoger bedenk ik, wanneer ik ver beneden mij Pigadia zie liggen aan de immer blauwe zee. Dit knusse hoofdplaatsje, mijn thuis voor deze week, beschikt behalve over het allerlangste (ruim drie kilometer) strand van het eiland, ook over een pittoresk haventje, gebouwd met het geld dat door Griekse emigranten naar huis is gestuurd. Vanaf de Tweede Wereldoorlog verhuisden veel inwoners van Karpathos naar de Verenigde Staten, maar eenmaal de pensioenleeftijd behaald keerden de meesten weer fijn terug naar hun eiland.

Geen stoplichten

Gelukkig heeft men al dat emigrantengeld niet ingezet om het hele eiland te ontwikkelen ten behoeve van het toerisme. Nee, alhoewel Karpathos precies tussen de populaire eilanden Rhodos en Kreta in ligt, komen hier naar verhouding maar weinig toeristen. Op Karpathos – na Rhodos het op grootste eiland van de Dodekanesos – vind je geen stoplichten of een overdaad aan verharde wegen. Ontelbare paden voeren kriskras door het okergele rotslandschap, langs witte bergdorpjes en kapelletjes. En met een kustlijn van zo'n 160 »

kilometer is er altijd weer dat geweldige uitzicht op de kraakheldere zee. Voor die verfrissende duik na een spannende wandeling kun je kiezen uit talloze uitnodigende zand- of keistranden en kleine baaitjes aan de voet van hoge kliffen. Amooopi bijvoorbeeld ligt op slechts zeven kilometer van Pigadia. Hier vind je meerdere strandjes, van elkaar gescheiden door rotspartijen. Het witte kerkje Agii Apostoli vormt het schilderachtige middelpunt. Maar als ik dan toch een toeristische trekpleister mag noemen, dan is dat wel het dorp Olympos. Alleen al voor de ligging is het zijn plekje op de Werelderfgoedlijst van UNESCO meer dan waard. Witte huisjes en molentjes gebouwd op een smalle bergrichel, omringd door diepe ravijnen. Ooit zelfs voor piraten een vrijwel onneembare plek, maar nu over de in 1979 aangelegde weg makkelijk te bereiken. Nog altijd draagt men hier de traditionele kleding, die het uiteraard erg goed doet op de foto. Laat ik het maar een beetje vergelijken met Volendam dan.

De hoogte in

Karpathos is ongelooflijk bergachtig. Steile hellingen en rotsige bergtoppen kenmerken het smalle, langgerekte noordelijke deel van het eiland. Daarom vind je de meeste dorpen, en dus ook de meeste bezoekers, eerder in het wat vlakker zuiden. Voor mij dus tijd om ook eens de hoogte in te gaan, om te beginnen met de klim naar de boven op een bergtop gelegen kapel van Profitis Ilias. Een mooie wandeling die je in de zomer uiteraard het best in de ochtend onderneemt. Zonder te haasten lopen we gestaag over het rotspad omhoog. Er is tijd genoeg om te genieten van de lege, ruige omgeving. Een stevige wind zorgt voor verfrissing; het is de *meltemi*, een constante noordelijke wind in de Egeïsche Zee, die in juli en augustus maar liefst windkracht 8 of 9 kan bereiken. Na een uurtje klimmen komen we aan bij de kapel. Het uitzicht op het oosten van het eiland is adembenemend. In de diepte, aan de voet van de steile kliffen zien we het kleine, aanlokkelijke strand van Achata.

De volgende dag staat de Lastos-wandeling op mijn programma. Klimmen en dalen door een ruig landschap bezaaid met pijnbossen en stekelige struiken. Onderweg hebben we de ronde top van de Kali Limni in beeld, met 1215 meter de allerhoogste berg van het eiland (ook zeker een beklimming waard, heb ik mij laten vertellen). Het ene spectaculaire uitzichtpunt volgt op het andere. We komen langs vervallen kerkes en huizen, en weer zien we een aanlokkelijk strand, deze keer dat van Kyra Panagia, diep beneden ons liggen.

Pelgrimsroute

De langste wandeling bewaar ik tot het laatst: naar Vrougounda in het uiterste noorden van het eiland. Samen met Renate rij ik eerst in anderhalf uur naar Avlóna waar we de auto parkeren, om vanuit dit gehucht te beginnen aan de twee uur durende afdaling naar zee. Het zijn de pelgrims die dit stenen pad jaar in jaar uit in augustus bewandelen. Rode stippen op de rotsen markeren de weg, maar die kunnen wij verder wel negeren, Renate kent de

route immers als haar broekzak. Ja, zij is zelfs op een keer meegelopen met de gelovigen, om de viering ter ere van Johannes de Doper in de voor hen zo betekenisvolle Agios Ioannis grotkapel bij te wonen. Ze laat me wat foto's zien; dat moet een hele belevenis zijn geweest. Het is aangenaam lopen, almaar licht dalend. Mentaal bereid ik me echter al

voor op de pittige klim terug. Aanvankelijk worden we nog achtervolgd door een horde nieuwsgierige ezels. Ezels, je ziet ze net zo vaak in dit landschap vol ezelpaadjes – *kaldierimia* in het Grieks – als de geiten. Maar weldra zijn we helemaal alleen, geen dier of mens meer te bekennen.

Het is intens genieten van de rust in dit onherbergzame land vol reusachtige rotsblokken. Terwijl de blauwe zee en het eilandje Saria – ooit door erosie gescheiden van Karpathos – langzaam in beeld komen, zien we ver beneden ons ook het oude Vrougounda opdoemen. Vrougounda, gelegen op een plateau hoog boven zee, was in de zesde eeuw voor Christus een van de vier bloeiende nederzettingen op Karpathos. Veel is er niet meer over van de stad,

maar bij het zien van de afgebrokkelde vestigingsmuren en de in de rotsen uitgehouwen graftombes, kan ik mij er toch enigszins een voorstelling van maken. Een langs de steile klif aangelegde stenen trap voert naar de grotkapel. De ouderdom spat ervan af. Maar ook in het leeggelopen Avlóna doe je echt een stapje terug in de tijd. En hoewel Michalis en Anna, de eigenaars van de enige taverne, ook al aardig op leeftijd zijn, duiken zij nog maar al te graag in hun moestuin om voor ons, wandelaars, bij terugkomst in het dorp een heerlijke Griekse lunch te bereiden. ■

Het zijn de pelgrims die dit stenen pad jaar in jaar uit in augustus bewandelen

WANDELWIJZER

Pakketreis

Ik vloog met TUI en verbleef in het gemoedelijke Hotel Blue Bay dat gelegen is aan de doorgaande weg naar het noorden in Pigadia, ook wel Karpathos-stad genoemd. Het strand bevindt zich direct aan de overzijde van de weg, en op slechts een kwartiertje lopen is het gezellig eten of drinken in een van de vele tentjes aan de boulevard, met uitzicht op het haventje, waar vissersboten, veerboten en excursieboten komen en gaan (www.tui.nl).

Vervoer

Alleen in de zomermaanden is er busverbinding tussen Pigadia en (de stranden van) Ammopi. Een auto huren is dus de manier om je te verplaatsen.

Kaart

Terrain Maps 345 Karpathos / Kasos, 1:30.000

Onze tip

Art and Walk – Samen met haar Zweedse man Thom heeft de Nederlandse Renate de halve wereld over gereisd. Karpathos is echter de plek waar zij steeds naar terugkeerden. Nu wonen zij hier al een aantal jaren en begeleiden in de zomermaanden wandelingen van verschillende niveaus. Daarnaast organiseren zij tal van activiteiten, zoals workshops schilderen of mozaïekwerk maken, bezoek aan de imker en duiken (Renate en Thom zijn beide duikinstructeurs). Meehelpen met de olijvenogst in november is ook een mogelijkheid (www.artandwalk.com).

✓ Klimmen naar de op een bergtop gelegen kapel van Profitis Ilias.

